

## АСОЦІАЦІЇ ПОЛІМОРФНИХ ГЕНЕТИЧНИХ СИСТЕМ АВ0 І РЕЗУС ІЗ ІНФЕКЦІЙНИМИ ХВОРОБАМИ ЛЮДИНИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ

### ASSOCIATION OF POLYMORPHIC GENETIC SYSTEMS AB0 AND RH WITH HUMAN INFECTIOUS DISEASES AND THEIR IMPORTANCE FOR PREVENTION

**Ковалевський Р. О., Свирида О. С.**

*Наукові керівники: доц., к. мед. н. Пілюгін В. О., доц., к. мед. н. Рябушко О. Б.*

*Kovalevskiy R. O., Svyryda O. S.*

*Science advisors: doc. Pilugin V. O., PhD, doc. Ryabushko O. B., PhD*

*Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава*

*Кафедра медичної біології*

**Актуальність.** Вивчення зв'язків (асоціацій) генетичних маркерів груп крові з різними хворобами людини важливе в теоретичному, так і в практичному плані, для аналізу ознак, зумовлених мультифакторіально. Одразу після встановлення генетичної детермінованості груп крові АВ0 (F. Bernstein, 1924р.) з'явилися роботи про асоціації груп крові з різними хворобами, дослідження продовжуються і в наш час. Ф. Фогель і А. Мотульські (1990) вважали, що у популяціях людини гострі та хронічні інфекції, тропічні захворювання суттєво впливають на поліморфний генетичний склад популяцій. Дослідження доводять, що генетична схильність до певних захворювань носить полігенний характер, а асоціації з групами крові є доказом прихованих генетичних відмінностей, що визначають імунну відповідь. Частоти асоціацій з хворобами мають різний ступінь вираженості залежно від інших поліморфних систем, статі та віку людини.

**Мета.** Встановити можливі асоціації між генетичними маркерами груп крові АВ0, резус та деякими найбільш поширеними інфекціями людини.

**Методи.** Обчислення частоти генів АВ0 проводили за формулою F. Bernstein для триалельних генетичних систем. Для визначення частот генів групи резус – формулу Харді-Вайнберга, встановлення асоціацій – за методикою М. Бочкова.

**Результати дослідження.** Популяційно-генетичним методом встановили частоти генів груп крові АВ0 та резус в популяції м. Полтави (контрольна вибірка) та серед хворих на деякі інфекційні захворювання (досліджувані вибірки). За результатами визначили асоціації груп крові АВ0 та резус (за геном D) з деякими інфекційними хворобами. Захворіти на гострі вірусні інфекції більший ризик мають особи з I(0) групою, порівняно з II(A) групою крові ( $X=1,39$  для ♀,  $X=1,11$  для ♂), особливо з Rh<sup>-</sup> ( $X=4,39$  для ♀,  $X=1,67$  для ♂;  $p\leq 0,05$ ). Жінки з III(B) групою крові мають підвищений ризик, порівняно з жінками з II(A) групою крові, а відносний ризик у людей з IV(AB) групою крові значно менший ніж у осіб з I(0) групою ( $X=0,12$  для ♀,  $X=0,51$  для ♂;  $p\leq 0,01$ ). Захворіти на сальмонельоз більший ризик мають особи також з I(0) групою крові ( $X=2,1$  для ♀,  $X=1,3$  для ♂;  $p\leq 0,05$ ), особливо жінки з Rh<sup>-</sup> ( $X=1,75$ ;  $p\leq 0,05$ ). Більший ризик захворіти мають люди з II(A) групою крові порівняно з III(B) групою ( $X=1,25$ ;  $p\leq 0,05$ ) та з IV(AB) ( $X=2,45$  для ♀,  $X=1,52$  для ♂;  $p\leq 0,05$ ). Одержані результати вказують на різний вплив антигенів систем АВ0 та резус (антиген D) на імунну відповідь організму можливим інфекціям та залежність таких зв'язків від статі. Встановлені асоціації дозволяють визначити групи ризику для інфекційних хвороб та рекомендувати індивідуальні заходи профілактики. Для гострих вірусних інфекцій та сальмонельозу, безумовно групою ризику є люди з I(0) групою крові, резус-негативні, особливо жінки.

**Висновки.** Тільки використання комплексу генетичних систем, генетичного фону і впливу чинників середовища відкриває можливості для з'ясування причин хвороб з генетичною схильністю. Це дозволить розробляти адекватну профілактику мультифакторіальних захворювань і визначати групи ризику.

## ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ ПЕРВИННОЇ ТА ВТОРИННОЇ ПРОФІЛАКТИКИ БАКТЕРІАЛЬНИХ ВАГІНОЗІВ

### RESEARCH INTO WAYS FIRST AND SECOND PREVENTION BACTERIAL VAGINOSIS

**Логачова В. Ю.**

*Наукові керівники: Ротай Т. М., Лапенко О. І.*

*Logachova V. Y.*

*Science advisors: Rotay T. M., Lapenko O. I.*

*Кременчуцький медичний коледж імені В. І. Литвиненка, м. Кременчук*

*Циклова комісія професійно-практичної підготовки з акушерства та гінекології*

**Актуальність.** На нашу думку актуальною проблемою сьогодення є інфекційні хвороби, які можуть протікати з ускладненнями через формування в організмі мікробних біоплівків та поява резистентності мікроорганізмів до антибактеріальних препаратів. З біоплівковими інфекціями пов'язано багато хронічних захворювань зокрема гінекологічних.

Стафілококи—активні збудники гнійно-запальних захворювань та являються бактеріями, здатними до формування біоплівків. У місці проникнення він викликає розвиток запального вогнища з тенденцією до нагноєння й некрозу. В умовах зниженої резистентності, під впливом ферментів і токсинів стафілокока відбувається потраплення токсину збудника з вогнища інфекції в кров (бактеріємія та інтоксикація).

Бактеріальний вагіноз – дисбактеріоз піхви. В основі захворювання є порушення мікро біоценозу. Візуальні ознаки запалення слизової піхви відсутні, патогенні збудники також. Пригнічують ріст лактобактерій і стимулюють ріст умовно патогенних мікроорганізмів.

**Мета роботи:** ми взяли за мету дослідження найбільш раціональних шляхів профілактики їх.

Усередині біоплівки створюються унікальні умови з точки зору взаємодії між мікроорганізмами: контакт дозволяє різко посилити обмін генетичною інформацією, який відбувається набагато швидше, ніж у мікроорганізмів, що знаходяться у формі планктону.

**Матеріали та методи:** за статистичними даними центру планування сім'ї м. Кременчука в 2018 році було обстежено на онко проф огляді 1200 жінок з них у 68 був виявлений бактеріальний вагіноз, що склало 5,6% від усіх жінок. На базі цього закладу проводились дослідження та анкетування.

**Результати:** до пацієнтки був застосований план лікування, що є важливою складовою діяльності фельдшера та складається з декількох етапів. Завданням першого етапу є оптимізація фізіологічного середовища піхви та корекція місцевого і загального імунітету. На другому етапі слід відновити нормальну мікрофлору піхви. А з метою первинної і вторинної профілактики захворювання були запропоновані, узгоджені з лікарем гінекологом методи та заходи в тому числі санітарно-просвітницької роботи на основі висновків про найліпші заходи. Отримані результати досліджень свідчать про можливість запобігти розвитку дизбіозів піхви і значно прискорити одужання жінок.

**Висновок.** Матеріали науково-дослідницької роботи доцільно застосовувати на практичних та теоретичних заняттях з гігієни, гінекології, акушерства, планування сім'ї, мікробіології в просвітницькій діяльності центрів планування сім'ї. Удосконалення якості медико-профілактичних заходів забезпечать збереження і зміцнення здоров'я жінок.

## СОЦІАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ В ХАРЧУВАННІ СТУДЕНТІВ

### SOCIAL MARKETING IN STUDENTS FOOD HABITS

**Мацур В. М.**

*Науковий керівник: д. е. н., доц. Харченко Н. В.*

*Matsur V. M.*

*Science advisor: doc. Kharchenko N. V., D. Ec. Sci*

*Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава*

*Кафедра соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з біостатистикою*

**Актуальність.** На сьогоднішній день студенти медичних вузів мають дуже мало часу на регулярне збалансоване харчування, перерви між парами не тривалі, а тому часу вистачає лише на те, щоб доїхати до наступної, а це в свою чергу призводить до значного порушення режиму дня, порушення обміну речовин, що незабаром буде сприяти і хворобам. Досить часто студентам доводиться їсти прямо в громадському транспорті, що є не гігієнічно, перекушують чим доведеться, але в даному випадку найпростіше сухою їжею- бутербродами, тостами, чісбургерами, гамбургерами, які запиваються великою кількістю газованих напоїв. Більшість студентів приймають гарячу, рідку їжу не більше 1 разу на день, яка так необхідна для покращення моторики шлунку. Також популярна їжа серед студентів це цукерки, шоколад, жувальна гумка, яка дуже несприятливо впливає на шлунково-кишковий тракт, сповільнюючи процес перетравлення і в результаті впливає на загальне самопочуття, що призводить до погіршення здоров'я. Актуальність даної проблеми полягає в тому, що фізичне здоров'я студентів-медиків з кожним роком стає все гірше. Підтвердженням цього є медичне обстеження студентів.

**Мета:** проаналізувати та донести до студентів медиків основи здорового раціонального харчування.

**Матеріали та методи.** Науково доведено, що здоров'я людини на 70-80% залежить від того, що вона їсть та чи зловживає шкідливими звичками, такими як алкоголь, паління, нездорова їжа. А так як ще й часу мало, їжа ковтається великими кусками і шлунку доводиться потрудитися довше, щоб все перетравити. Нераціональне харчування впливає на тривалість та якість життя людини, що призводить до виникнення та розвитку шлунково-кишкових, серцево-судинних, ендокринних захворювань, порушення обміну речовин. Тому простіше попередити захворювання і тим самим збільшити кількість осіб активного і працездатного віку, здатного підняти наш рівень економіки на одну сходинку вище, шляхом заохочення до здорового способу життя. «У здоровому тілі – здоровий дух» - тому правильно організований режим дня, збалансоване і багаторазове меню харчування, яке міститиме не лише бутерброди, а й гарячі страви, овочі, фрукти, продукти тваринного походження, зернові, бобові та наявність спорту, може повністю змінити життя людини.

**Результати.** Нами було проведено соціальне опитування серед студентів-медиків УМСА медичного факультету №1. Серед відповідей, простежувалось, що студенти не дуже багато уваги приділяють своєму здоров'ю, переважно харчуючись сухою їжею. Ми, в свою чергу, інтерв'ювали опитаним студентам про правильне харчування. Доводили їм, що здорове харчування і правильний спосіб життя впливають на стан здоров'я, самопочуття та на тривалість життя.

**Висновки.** Це стосується не лише студентів-медиків чи окремої людини, а й розвитку суспільства в цілому. Бо здоров'я людини і економічний розвиток суспільства взаємопов'язані. Чим більше буде здорових осіб працездатного віку, тим більше буде процвітати наша нація, новими відкриттями, досягненнями в усіх галузях.